

Granskning av god ekonomisk hushållning per 2024-08-31

Västerås stad

Revisionsrapport
Oktober 2024

Rebecka Hansson

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska kommunal verksamhet kännetecknas av god ekonomisk hushållning. En del i den ekonomiska förvaltningen är att fullmäktige ska besluta om verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska sedan följas upp i såväl delårsrapport som årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i delårsrapporten är förenligt med beslutade mål inom området. Uppdraget ingår som en obligatorisk del i årets revisionsplan. Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin skriftliga bedömning, vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av respektive rapport. Följande övergripande revisionsfrågor ska besvaras:

1. Är resultat i delårsrapporten förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?
2. Är resultat i delårsrapporten förenligt med balanskravet?

I granskning av delårsrapport riktas fokus mot om det finns förutsättningar att mål och balanskrav kommer att uppnås för perioden.

Revisionskriterier

Revisionskriterier i granskningen utgörs av kommunallagen 11:1, lag om kommunal bokföring och redovisning 11:8, 11:10, 11:12 och 13:2 samt rådet för kommunal redovisnings rekommendation 17 Delårsrapport respektive rekommendation 15 Förvaltningsberättelse.

Avgränsning

Granskningen avser delårsrapport som upprättats per 2024-10-07 och som behandlats av kommunstyrelsen 2024-10-23.

Metod

Granskningen har skett genom analys av för granskningen relevant dokumentation. Granskningsresultatet bedöms med hjälp av signalsystem: grön (uppfyllt), gult (delvis) och röd (ej uppfyllt).

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef, redovisningschef samt medarbetare vid economicenter, stadsledningskontoret.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- Kommunfullmäktige beslutade 2023-10-26 § 269 om *Årsplan 2024 med utblick mot 2027*. Granskning av dokumentet visar följande:
 - I Årsplan 2024 finns ett avsnitt som beskriver Västerås stads nya styrmodell vilken innebär en övergång från en mer kontrollbaserad till en mer tillitsbaserad styrning. Det innebär att kommunen har färre mål och fokuserar mer på dialog, samverkan och helhetslösningar. För att säkerställa en tydlig styrning, där alla inom Västerås stad arbetar mot samma mål, fattar kommunfullmäktige beslut om en politisk viljeinriktning vid varje mandatperiod. I april togs ett sådant beslut och den politiska viljeinriktningen består denna mandatperiod av tolv övergripande mål uppdelade på tre fokusområden.
 - *En jämlik, trygg och socialt hållbar kommun*
 - ökar möjligheten till stöd och lärande för att alla barn och unga ska lyckas och känna framtidstro.
 - stärks kommunens förebyggande och trygghetsskapande arbete tillsammans med civilsamhället och näringslivet.
 - ökar tillgången till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv med fokus på de västra stadsdelarna.
 - skapas bättre förutsättningar för att bygga bostäder och samhällsfastigheter mer kostnadseffektivt, hållbart och tillgängligt.
 - *En klimatsmart och ekologiskt hållbar kommun*
 - ökar framkomligheten och tillgängligheten i gång-, cykel och kollektivtrafiken i hela kommunen.
 - främjas stadsgrönska och andra ekosystemtjänster samtidigt som den biologiska mångfalden ökar.
 - skapas mer jämlika förutsättningar för att leva hållbart.
 - minskar Västerås stads fossilberoende för att bli en fossilfri kommunal organisation år 2030.
 - *En kommun med hög sysselsättning, goda arbetsvillkor och ett starkt näringsliv*
 - skapas bättre förutsättningar för människor att komma i egen försörjning.
 - kar kommunens samverkan med utbildningsaktörer för att stärka arbetsmarknadens kompetensförsörjning.
 - förbättras arbetsmiljön och villkoren för stadens anställda för att höja verksamhetens kvalitet.
 - bidrar kommunen till ett starkare och mer blomstrande näringsliv med fokus på små och medelstora företag.

För att ytterligare förstärka styrningen, beslutar kommunfullmäktige även om nämndmål i samband med årsplanen.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

lakttagelser

- I årsplanen framgår att de finansiella målen ska säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi för Västerås stad och därigenom klara generationsprincipen, undvika en stor skuldsättning och försämrad soliditet. Kommunfullmäktige har beslutat om fyra mål:
 - *Ett resultatmål:* Västerås stads resultat exklusive realisationsvinster och exploatering ska över tid uppgå till 2,5 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
 - *Ett soliditetsmål:* Västerås stads soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och exklusive internbanken ska vara minst 40 procent.
 - *Ett mål för upplåning:* Västerås stads nettoupplåning för egen räkning ska inte överstiga 3 miljarder kronor. (Nettoupplåning är lika med upplåning minus upplånad likviditet)
 - *Ett mål för koncernen:* Västerås stads koncerns soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska vara minst 30 procent.
- Granskning av kommunens delårsrapport per 2024-08-31 visar följande:
 - Delårsrapportens förvaltningsberättelse innehåller ett avsnitt benämnt "God ekonomisk hushållning". I detta avsnitt redovisas uppföljning/utvärdering av kommunens verksamhetsmål respektive finansiella mål. Uppföljningen görs per nämnd.
 - Då flertalet av nämndmålen är fleråriga för mandatperioden begränsar det möjligheterna att redan nu kunna dra slutsatser av hur väl målen kommer att uppfyllas. Utifrån dessa förutsättningar redovisar respektive nämnd en övergripande bedömning av måluppfyllnad, som sker både utifrån kort sikt, för innevarande år, och på lång sikt, dvs den tid som satts som sluttid för målet.
 - Bedömningen av måluppfyllnad försvåras av att det inte gått så lång tid sedan styrmodellen infördes samt att uppföljningen kan vara baserad nyckeltal som endast finns tillgängliga med eftersläpning. Uppföljningen indikerar att nämnderna tolkat måluppfyllnaden på olika sätt och att det finns behov av att förtydliga bedömningskriterierna. Arbete med detta pågår.
 - Bedömningarna är att målen huvudsakligen är delvis uppfyllda eller ej uppfyllda. Det gäller för alla tre målområden. Det pekar på behovet av att åtgärder vidtas inom de aktuella nämnderna för att uppnå måluppfyllnad vid sluttidpunkten.

Granskningsresultat: God ekonomisk hushållning

- De finansiella målen bedöms kunna uppfyllas.
 - Prognosen för Västerås stads resultat exklusive jämförelsestörande poster överstiger årets budget och sett över tid så innebär de senaste årens resultatnivåer att det uppsatta målet på minst 2,5 procent över tid upprätthålls.
 - Västerås stads soliditet, inklusive samtliga pensionsförpliktelser och exklusive internbanken, beräknas vara på en nivå som innebär att det uppsatta målet uppnås.
 - Även målet för Västerås stads nettoupplåning förväntas upprätthållas för året.
 - Målet för koncernens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser bedöms kunna uppnås i år.
- Den samlade bedömningen är att Västerås stad har en fortsatt god ekonomisk hushållning

Granskningsresultat: Balanskravet

lakttagelser

- I delårsrapportens förvaltningsberättelse återfinns ett särskilt avsnitt benämnt "Balanskravsresultat". Av redovisningen framgår att balanskravsresultatet per 31 augusti 2024 uppgår till 276 MSEK samt att det prognostiserade balanskravsresultatet per helår uppgår till 104 mnkr. Kommunen har inga negativa balanskravsresultat att återställa.
- Balanskravet bedöms komma att uppfyllas per helår.

Samlad bedömning

1. Revisionsfråga 1

Är resultat i delårsrapport förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning?

- **Finansiella mål**

Ja, uppfyllt

- **Verksamhetsmål**

Delvis uppfyllt

2. Revisionsfråga 2

Är resultat i delårsrapport förenligt med balanskravet?

- **Följsamhet till balanskravet**

Ja, uppfyllt

Rekommendationer

Granskningen föranleder inga rekommendationer.

2024-10-22

Rebecka Hansson

Uppdragsledare

Elisabeth Husdal

Projektledare